

Kako je vidljivo iz svih kolaudacija Milan Majdak je ostavio iza sebe stručan i pošten rad. Povjeren mu je bio izraziti talent koji je on, uz izuzetnu marljivost, ustrostručio, što je opat korčulanski don Ivo Matijaca sažeo u jednu rečenicu: »Hrvatski narod je smrću Milana Majdaka izgubio najvećeg orguljarskog majstora u ovom vremenu«.

Zadnji opus harmoniuma nalazi se u župnoj crkvi Sv. Barbare u Vrapču kao vlasništvo župe na čijem groblju počiva pok. Milan Majdak.

Nakon njega ostala je radionica čiji sadržaj svjedoči o njegovoj svestranosti. Osim alata za izgradnju orgulja i harmoniuma, postoji alat za dvije kompletne stolarske radionice bravarsku radionicu te urarsku radionicu (on je uspješno uz orgulje popravljao i toranjske satove u župama gdje je radio i popravljao orgulje). Ostala je velika količina dijelova i pribora za orgulje, nekoliko kompleta za izradu novih harmoniuma te velika količina sitnih dijelova za popravke.

Bavio se i naučnim radom i to na polju akustike. Svoja zapažanja iznio je u članku: »Širi pogledi u akustiku« (donosimo u ovom broju) služio se »Maphys« metodom i na temelju toga menzurirao svirale. Poštivao je stil crkve za koju je gradio orgulje i radio je i orgulje u tom stilu (zvukovno i oblikom). Točno je pazio na to kako će mu svirale zvučati u prostoru.

Prof. Franjo Dugan visoko je cijenio njegovu izradu harmoniuma i uvrstio Milana Majdaka u školski udžbenik *Nauk o glazbalima* s posebnim osvrtom na orgulje izdana 1944. g. str. 293. kao primjer kako se izrađuju harmoniumi.

Veoma su vrijedni zapisi s kompletnim podacima o svakim orguljama koje je u toku svog rada popravljao a tih nije mali broj.

Pratio je sve što se događalo u domeni orguljarstva u državi i svijetu, o čemu svjedoči njegova bogata arhiva, na temelju koje je i sastavljen ovaj izvještaj.

Podučavao je mlade koji se kane posvetiti orguljarstvu i nesebično prenosio na njih iskustva, a oni su ga satima slušali i bilježili svaku njegovu riječ, naročito ove zadnje dvije godine života.

Na kraju treba spomenuti da svoj uspjeh može zahvaliti i klimi u kojoj je živio, klimi svoga doma koju je nesebično podržavala njegova supruga Ana.

Hermina MAJDAK-KNEŽEVIĆ

Franjo Pajca

(1902—1984.)

Ovih dana smo se u Virju oprostili s jednim od malobrojnih orguljaša koji su još živjeli kao svjedoci i sudionici starog sjaja pretkoncilske liturgije,

koji su je voljeli, s njome živjeli i možemo reći s njome i umrli.

Takav je bio i pok. FRANJO PAJCA, virovski orguljaš. Svijet je ugledao g. 1902. u tada dalekoj Istri u Tinjanu, kao jedno od mnogobrojne djece što ih je njegov otac Ivan imao u tri braka. Ljubav prema crkvi, liturgiji i pjevanju naslijedio od oca koji je i sam bio orguljaš u rodnom Tinjanu, a isto tako i prvu glazbenu naobrazbu koju je proširio u muzičkoj školi u Trstu.

Franjo Pajca

Trebalo je prehraniti brojnu obitelj, pa su starija djeca pošla u bogatije krajeve Slavonije i Podravine. I Franjo je pratio dvoje braće u Podravinu i vraćao se natrag kući. Postao je sumnjiv Talijanima, koji su već bili zaposjeli Istru, pa je pobjegao od kuće i kao dvadesetogodišnji mladić ostao je stalno u Virju, jer je tu osnovao obitelj oženivši se Marijom Đuroci.

Kako je Virje tada ostalo bez orguljaša, postavljen je na to mjesto mladi Franjo za župnika, virovca, Martina Kovačevića. Daljnje glazbeno usavršavanje stekao je u Zagrebu kod naših glazbenih stručnjaka: prof. i katedralnog orguljaša Franje Dugana, te glazbenika Rudolfa Matza i Zlatka Špoljara.

Dakako da ga je najviše angažirala crkvena, liturgijska glazba, ali za dobroga glazbenika bilo je posla i u društvenom životu mjesta, pa je tako bio i zborovoda HPD »Rusan« (proslavilo nedavno 100 obljetnicu rada), osnovao je i vodio i drugo pjevačko društvo »Ratar«, uvježbao je barem tri generacije mjesne limene glazbe, a mnoge je i pojedinačno poučavao u glazbi.

Njegova orguljaška služba trajala je oko 50 godina. Za župnika Kovačevića 20 godina, za župnika Mirka Bijelića 20 godina i to ratnih i poratnih i još desetak godina za župnika Ivana Vragovića. Nastupilo je vrijeme nove liturgije poslije II. vaticanskog sabora, na koju se nije uspio priviknuti i tako se teška srca oprostio od »svojih« orgulja.

Proživio je još desetak godina sanjajući u snu i na javi kako bi još jedamput odsvirao barem jedan latinski rekvijem. No, ni ta želja mu se nije ostvarila, jer je on sam ne bi mogao fizički izvesti. Ali su mu zato crkveni pjevači na sprovodu otpjevali svečani rekvijem. Nad grobom je zbor izveo njemu dragu pjesmu: »O pruži mile ruke...«, a limena glazba je odsvirala »Za svaku dobru reč«.

Počivao u miru.

Gustav KUZMIĆ